

Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Planwijziging agrarische leefgebieden 2017

**Vastgesteld door Gedeputeerde Staten
op 11 april 2017**

1. Inleiding

Het Natuurbeheerplan Zeeland bevat het provinciale beleid voor ontwikkeling en beheer van natuurgebieden en agrarische beheergebieden van het Natuurnetwerk Zeeland en voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer buiten het Natuurnetwerk. Het Natuurbeheerplan Zeeland is een nadere uitwerking van het Omgevingsplan Zeeland en wordt, met het oog op de subsidieverlening van het Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL), jaarlijks gewijzigd. Daarbij worden ook verzoeken van eigenaren en/of beheerders behandeld.

Op 31 maart 2015 hebben Gedeputeerde Staten het nieuwe Natuurbeheerplan Zeeland 2016 vastgesteld. Dat Natuurbeheerplan is een integrale herziening, geënt op het nieuwe subsidiestelsel SNL 2016, volgens de afspraken in het decentralisatieakkoord natuur. In dat kader is in 2016 de nieuwe werkwijze van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer, op basis van de leefgebiedenbenadering, ingevoerd. Ten behoeve van de subsidieverlening SVNL2016 (Subsidieverordening Natuur en Landschap 2016) voor het subsidiejaar 2018 dient het Natuurbeheerplan op onderdelen geactualiseerd te worden. Daarin voorziet deze planwijziging. Voor de subsidieverlening SVNL voor de natuurgebieden in 2018 is eveneens een planwijziging noodzakelijk. Die volgt later dit jaar.

Deze planwijziging heeft betrekking op de volgende punten:

- 1- wijziging begrenzing leefgebied Open akker
- 2- wijziging begrenzing leefgebied droge dooradering
- 3- wijziging Natuurnetwerk status set aside bossen Groot Eiland
- 4- begrenzing zoekgebied water
- 5- wijziging koppeltabel Zeeland (tabel 8 in par. 4.5)

Aangezien in deze planwijziging het leefgebied Open akker substantieel wordt gewijzigd, wordt hiervoor de openbare voorbereidingsprocedure afdeling 3.4 AWB gevolgd. Op 24 januari 2017 heeft GS de ontwerp planwijziging vastgesteld voor inspraak en advies. De inspraakperiode was van 5 februari tot en met 19 maart 2017. De ontwerp planwijziging is bekendgemaakt via publicatie in het Provinciaal Blad, mededeling op de provinciale website en ter inzage gelegd op het provinciaal informatiecentrum en de gemeentehuizen in Zeeland.

Op 2 februari 2017 is de ontwerp planwijziging voorgelegd aan de Provinciale Commissie voor de Groene ruimte.

In totaal zijn 19 zienswijzen ingediend. Deze zijn behandeld in een aparte antwoordnota. Naar aanleiding van de zienswijzen is de ontwerp planwijziging aangepast zoals vermeld in de antwoordnota en ter vaststelling aangeboden aan GS.

In deze planwijziging zijn verzoeken meegenomen van Poldernatuur Zeeland, de Zeeuwse Agrarische Natuurverenigingen en individuele beheerders, over de begrenzing van de agrarische leefgebieden Open akker en Droge dooradering.

De begrenzing van het zoekgebied water is gebaseerd op gegevens van Waterschap Scheldestromen.

De planwijziging treedt in werking op de dag na publicatie in het Provinciaal Blad en is van toepassing op de subsidieverlening natuur- en landschapsbeheer (SNL) in 2018.

2. Planwijzigingen

2.1 Wijziging begrenzing leefgebied Open akker

Extra onderzoek broedvogels Open akker 2015-2016

Het leefgebied Open akker is in 2015 begrensd als onderdeel van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016. Bij de voorbereidingen van dit plan en naar aanleiding van bestuurlijk overleg tussen Provincie en Poldernatuur Zeeland is besloten dat enkele akkergebieden met een grote concentratie doorlopende beheerovereenkomsten die buiten het leefgebied Open akker zijn gelegen in 2015 en 2016 extra zullen worden gemonitord. Gedurende de jaren 2015-2017 kunnen de lopende beheerovereenkomsten in deze gebieden worden gecontinueerd. Deze zogenaamde extra onderzoeksgebieden staan vermeld op kaart 8.8 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016. Als uit het extra onderzoek blijkt dat deze gebieden alsnog als leefgebied kwalificeren, zullen deze in 2017 aan het leefgebied Open akker worden toegevoegd. In dat geval kunnen de lopende beheerovereenkomsten hier verder worden gecontinueerd.

De Provincie heeft aan de Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland (SOVON) opdracht gegeven tot het doen van broedvogelonderzoek. De telgebieden zijn vastgelegd in een monitoringplan ANLb dat met instemming van de agrarische natuurverenigingen (ANV's) is opgesteld en door GS is vastgesteld in maart 2015. De resultaten van dit onderzoek over de jaren 2015 en 2016 zijn door SOVON gepubliceerd in het rapport Verantwoording kansencarten voor vier ANLB-soorten (patrijs, veldleeuwerik, gele kwikstaart en graspieper) in Zeeland (Vergeer, 2016).

Beoordeling onderzoeksresultaten

SOVON is gevraagd om op grond van de nieuwe gegevens zogenaamde 'kansencarten' te maken en daarbij zoveel mogelijk dezelfde werkwijze te gebruiken als in de eerdere rapportage in 2014. Op de kansencarten worden de gebieden weergegeven die kansrijk zijn voor het creëren van biotoop voor broedvogels van Open akker zoals Patrijs, Veldleeuwerik, Gele kwikstaart en Graspieper. De kansencarten van de afzonderlijke soorten zijn daarbij samengevoegd in een zogenaamde combi-kaart. Daarbij wordt een hoger gewicht toegekend aan de zeldzamere soorten (Patrijs) en een lager gewicht aan de algemenere soorten (Graspieper en Gele kwikstaart). Op de combi-kaart zijn de gebieden met de hoogste geschiktheid (index > 65%) weergegeven. De kansencarten zijn opgenomen in het genoemde SOVON rapport.

Op 15 december j.l. is een informele informatieavond georganiseerd waarop bovengenoemde kansencart is gepresenteerd. Naar aanleiding van deze avond zijn enkele verzoeken door Poldernatuur Zeeland en de Agrarische Natuurverenigingen ingediend met betrekking tot begrenzing van het leefgebied Open akker.

De volgende criteria zijn gehanteerd om de ingediende verzoeken te beoordelen:

- score op kansencart van SOVON
- resultaten van de beheermonitoring
- heeft Poldernatuur het gebied begrensd als 1 van hun 20 'top/clustergebieden'?
- is het gebied ook begrensd als leefgebied droge dooradering of vormt het goede aansluiting bij het Natuurnetwerk?

De extra onderzoeksgebieden op Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland zijn volgens de combi-kaart ten dele kansrijk voor het voor het creëren van biotoop voor broedvogels van Open akker.

Buiten de onderzoeksgebieden zijn volgens de combikaart eveneens gebieden kansrijk voor het creëren van biotoop voor broedvogels van Open akker.

De extra onderzoeksgebieden in Zuid-Beveland zijn volgens de combikaart niet kansrijk voor het voor het creëren van biotoop voor broedvogels van Open akker.

Wijziging begrenzing binnen onderzoeksgebied Open akker

De kansrijke (delen van) de extra onderzoeksgebieden worden, op grond van de combikaart, SOVON 2016 toegevoegd aan het leefgebied Open akker. De toegevoegde gebieden staan vermeld op kaartbijlage 3.1. Het betreft enkele polders op Schouwen-Duiveland (nabij Brouwershaven) en op Noord-Beveland (nabij Kamperland, Wissenkerke en Colijnsplaat.

De exacte begrenzing van deze toe te voegen gebieden is tot stand gekomen op grond van index combikaart groter dan 65%, aaneengesloten gridcellen en volgens topografische grenzen.

Wijziging buiten onderzoeksgebied Open akker

Buiten de extra onderzoeksgebieden blijken sommige gebieden die niet begrensd zijn als leefgebied thans wel kansrijk en blijken sommige gebieden die wel begrensd zijn als leefgebied thans niet meer kansrijk voor het creëren van biotoop voor broedvogels van Open akker.

Alleen daar waar de ANV's, beheerders of Poldernatuur Zeeland zoals hierboven beschreven, een verzoek hebben ingediend tot begrenzing van een kansrijk gebied en er bovendien sprake is van lopend akkerrandenbeheer, worden gebieden toegevoegd aan het leefgebied Open akker. Dit betreft een aantal gebieden op Tholen, Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen

Daarentegen worden ook enkele begrensde leefgebieden geschrapt uit de begrenzing van het leefgebied open akker. Hiervoor zijn de volgende criteria gehanteerd:

- het gebied scoort zeer laag op de kanskaart van SOVON
- er liggen in deze gebieden geen beheercontracten
- het gebied is een geïsoleerd gebied, dus niet meteen aangrenzend aan kansrijk gebied.

De toe te voegen en te schrappen gebieden zijn weergegeven op kaart 3.1. Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen zijn ook nog enkele kansrijke akkerpercelen toegevoegd aan het Leefgebied Open akker, zoals vermeld in de antwoordnota. Deze percelen zijn eveneens weergegeven op kaart 3.1

Kaart 8.8 (onderzoeksgebied open akker) van het Natuurbeheerplan 2016 komt met deze planwijziging te vervallen.

Met het oog op de duur van de subsidiebeschikking met Poldernatuur Zeeland (tot en met 2021) is een algemene evaluatie voorzien medio 2020. Daarbij zullen ook de broedvogelgegevens over de komende jaren worden gebruikt. De monitoring zal daartoe in de jaren 2017 tot en met 2021 worden voortgezet. E.e.a. is verwoord in het Monitoringsplan ANLb Zeeland 2017-2021 dat in samenwerking met Poldernatuur Zeeland is opgesteld. Dit plan wordt tegelijkertijd met deze planwijziging vastgesteld.

Dit is een wijziging van kaart 8.5.1, 8.8 en paragraaf 4.4 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016.

2.2 Wijziging begrenzing leefgebied Droge dooradering

Voor de nieuw begrensde agrarische beheergebieden van het Groot Eiland dienen de beheerdoelen te worden bepaald. Vertrekpunt daarvoor is het Natuurstreefbeeld voor het Groot Eiland dat in 2001 door GS is vastgesteld. De nadruk ligt daarbij op gevarieerd, faunairijk grasland met landschapselementen. De gebieden zijn daardoor kansrijk als onderdeel van het leefgebied Droge dooradering. Op kaartbijlage 3.2 zijn de toegevoegde gebieden droge dooradering weergegeven.

In het kader van de inspraak zijn enkele zienswijzen ontvangen met verzoeken tot uitbreiding van de droge dooradering. Zoals toegelicht in de antwoordnota zijn enkele percelen in Zuid-Beveland, Oost- en West Zeeuws Vlaanderen toegevoegd aan de begrenzing. Zie kaartbijlage 3.2

Dit is een wijziging van kaart 8.5.3 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016.

2.3 Wijziging Natuurnetwerk status set aside bossen Groot Eiland

In het natuurgebied Groot Eiland ligt in totaal 33,5 ha tijdelijk bos dat valt onder de zogenaamde 'set aside regeling'. De 'set aside regeling' was een rijks-regeling uit de jaren negentig voor het tijdelijk uit productie nemen van landbouwgrond. In het Natuurgebiedsplan Zeeland van 2001 zijn deze bossen, als onderdeel van het landgoed Groot Eiland, begrensd als bestaand natuurgebied. Bij de herziening van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Hulst in 2009 hebben deze gebieden de bestemming Natuur gekregen. De eigenaren hebben op grond van het bestemmingsplan een planschadeverzoek ingediend voor waardevermindering van de gronden. Naar aanleiding van dit verzoek, diverse correspondentie en gesprekken met provincie Zeeland en de gemeente Hulst is gebleken dat er geen grond is om de percelen in het Natuurgebiedsplan en het bestemmingsplan te handhaven als bestaande natuur. Het gaat immers om het tijdelijk uit productie genomen landbouwgrond. Provincie en gemeente hebben, in overleg met de eigenaren, besloten de bestemming weer te wijzigen en de percelen in het Natuurbeheerplan te begrenzen als agrarisch beheergebied van ecologische betekenis. Dit betekent dat de percelen als landbouwgrond deel uit blijven maken van het Natuurnetwerk Zeeland. De percelen waarvan de begrenzing bestaande natuur wordt gewijzigd in agrarisch beheergebied van ecologische betekenis zijn weergegeven op kaartbijlage 3.3.

Dit is een wijziging van kaart 8.1g van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016.

2.4 Begrenzing categorie water

Beleidsdoelen

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is o.a. in het Omgevingsplan 2012-2018 geïmplementeerd voor Zeeland. Het doel van de KRW is een goede waterkwaliteit bereiken in 2027 voor zowel chemische als biologische kenmerken. Het beperken van emissies, het vergroten van de biodiversiteit en een stabielere waterkwaliteit dragen bij aan het behalen van het KRW-doel. Een deel van de maatregelen om een goede kwaliteit te bereiken valt onder de verantwoordelijkheid van waterschap Scheldestromen en staat verder uitgewerkt in

het Waterbeheerplan 2016-2021. Het nationaal mestbeleid vormt een ander instrument dat bijdraagt om dit doel te bereiken.

Agrarisch waterbeheer

Agrarisch natuurbeheer kan ook een belangrijke bijdrage leveren aan het duurzaam beheer van oppervlaktewateren. Voor Zeeland gaat het hierbij in het bijzonder om perceelsranden die langs waterlopen zijn gelegen. De afgelopen jaren is op enkele plaatsen (Tholen) geëxperimenteerd met dit agrarisch waterbeheer. Daarbij worden waterbeheerdoelen (onderhoud en stabiliteit van de oevers) en ecologische doelen (ecologische bufferstroken) gecombineerd. Het Waterschap Scheldestromen wil dit agrarisch waterbeheer een meer structureel karakter geven als onderdeel van de leefgebiedenbenadering met toepassing van het Subsiestelsel Natuur- en landschapsbeheer en collectieve uitvoering via Poldernatuur Zeeland. Hiervoor is begrenzing in het Natuurbeheerplan Zeeland noodzakelijk.

De akkerranden maken het mogelijk om het onderhoud aan de waterloop te verrichten, zodat de schommelingen in chlorideconcentratie in de waterlopen zo beperkt blijft. Een stabiele chlorideconcentratie zorgt voor betere omstandigheden voor de ecologie om zich te ontwikkelen. Verder zullen de akkerranden enige drift en afspoeling kunnen afvangen, zodat de emissie van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen beperkt wordt. De akkerranden zullen incidenteel bereden worden door machines en extensief beheerd worden als grasranden, waardoor deze mede geschikt zullen zijn als foerageer- en rustgebied voor water- en akkervogels.

Dit leidt tot de toevoeging van de volgende activiteit aan de tabel met leefgebieden, beheerfuncties en clusters van beheeractiviteiten voor Zeeland (tabel 8). Ten opzichte van de ontwerp-planwijziging zijn de beheerfunctie en de cluster van beheeractiviteiten aangepast vanwege de aanpassingen in de landelijke koppeltabel.

Leefgebied/Categorie	Beheerfunctie	Cluster van beheeractiviteiten
Water	Verbeteren waterkwaliteit (inclusief bufferzone) (F02.12)	6.2 toekomstbestendige, duurzame waterlopen

Begrenzing Categorie water

Voor de begrenzing van het leefgebied water gaat de prioriteit nu uit naar de kavelsloten op Tholen en St. Philipsland die onderdeel uitmaken van het zoetwateraanvoertracé. Het zoekgebied waarbinnen agrarische beheeractiviteiten op grond van de SVNL2016 in aanmerking kunnen komen voor subsidiëring is weergegeven in kaartbijlage 3.4.

Criteria beheer Categorie Water

De randen dienen minimaal vier meter breed en aaneengesloten te zijn, zodat het onderhoud daadwerkelijk eenvoudiger uitgevoerd kan worden en een optimale ecologische meerwaarde kan worden bereikt.

Dit is een toevoeging aan paragraaf 4.4 van het Natuurbeheerplan Zeeland 2016.

2.5 Koppeltabel

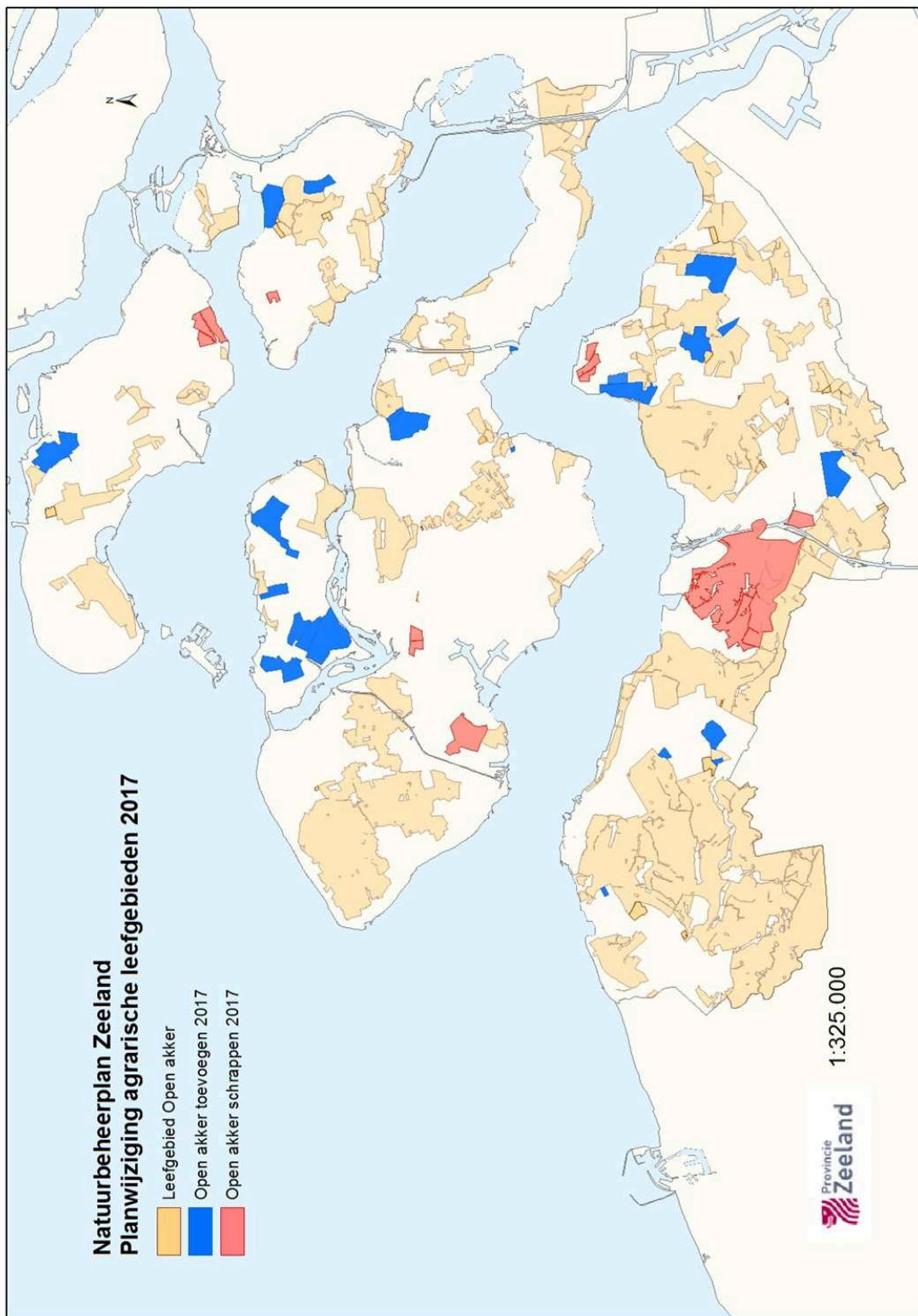
De koppeltabel (paragraaf 4.5 van het Natuurbeheerplan) wordt gewijzigd en vervangen door de onderstaande tabel.

leefgebied	beheerfuncties	Clustervan beheeractiviteiten
Open Grasland	Optimaliseren fourageer-, en broed- en opgroeimogelijkheden (F01.12)	1.7 weidevogelgraslanden
Open Akker / Akkerfauna	Creëren fourageergebied (F01.11)	1.1 akkers 1.2 akkerranden 2.1 opgaande begroeiing
	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden (F01.13)	1.1 akkers 1.2 akkerranden 2.1 opgaande begroeiing
Natte dooradering	Optimaliseren fourageer-, en broed en opgroei-mogelijkheden (F01.12)	1.4 soortenrijk grasland 2.2 overgang nat-droog 2.3 natte begroeiing 2.4 randen en ruigte 6.2 toekomstbestendige, duurzame waterlopen
	Verschralen (F01.14)	1.4 soortenrijk grasland 1.5 graslandranden
Droge dooradering	Optimaliseren fourageer-, en broed en opgroeimogelijkheden (F01.12)	1.1 akkers 1.2 akkerranden 1.4 soortenrijk grasland 1.5 graslandranden 1.7 weidevogelgraslanden 2.1 opgaande begroeiing 2.4 randen en ruigte
Categorie Water	Verbeteren waterkwaliteit (F02.12)	6.2 toekomstbestendige, duurzame waterlopen

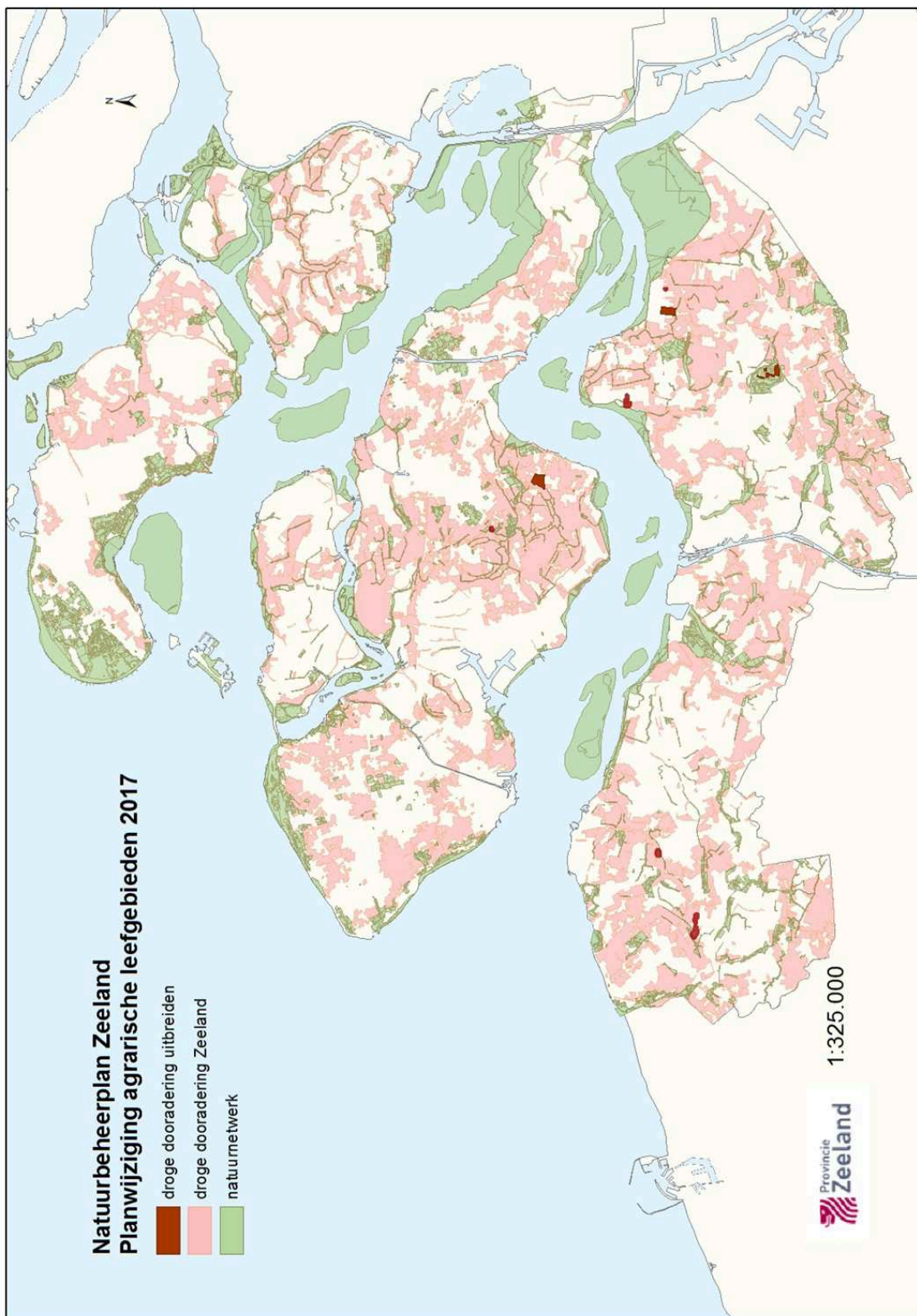
In de clusters van beheeractiviteiten zijn geen wijzigingen aangebracht. Voor de volledigheid zijn de clusters van beheeractiviteiten die opgenomen zijn in de tabel van paragraaf 4.5 opgenomen in bovenstaande tabel.

3. Bijlagen

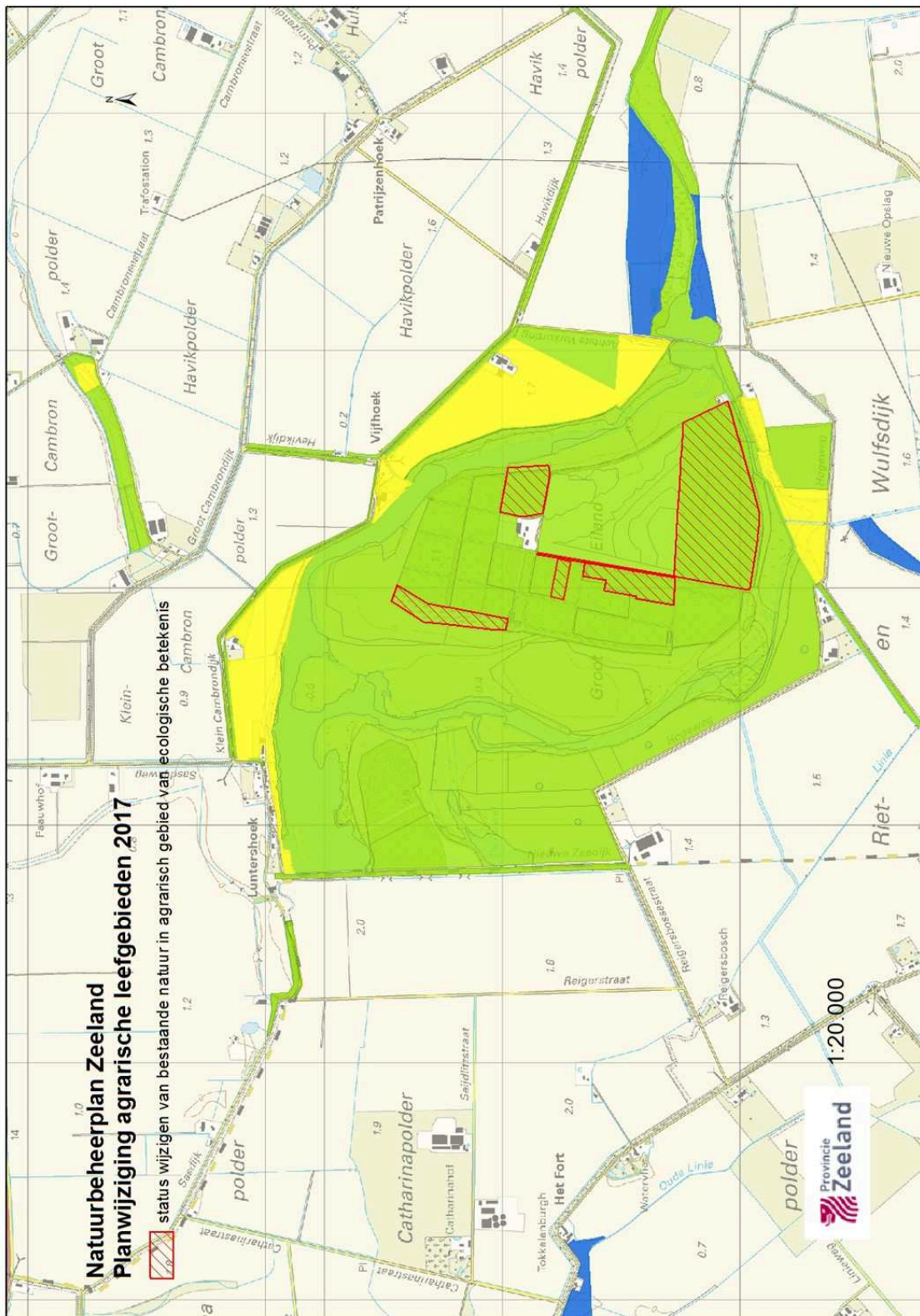
Kaartbijlage 3.1 Wijziging leefgebied Open akker

Kaartbijlage 3.2 Wijziging leefgebied Droge dooradering

Kaartbijlage 3.3 Wijziging Natuurnetwerk status set aside bossen Groot Eiland

Kaartbijlage 3.4 Begrenzing Categorie water

